

Joan Abad
Albert Aulines

**Història de la localització i denúncia
de nous materials arqueològics durant
els anys 2006 i 2007 al jaciment
paleolític del Turó de la Bateria o
del Puig d'en Roca III (Girona)**

El Turó de la Bateria o el Puig d'en Roca III: un jaciment arqueològic històric

El fet que fos descobert a finals de la dècada dels setanta del segle passat, excavat en diferents intervencions arqueològiques entre els anys 1978 i 1986 i que figuri, des de mitjans dels anys vuitanta del segle passat, com un jaciment catalogat i protegit en les Cartes Arqueològiques explica perquè, a dia d'avui, podem considerar el jaciment paleolític del Puig d'en Roca III com un jaciment arqueològic històric (figura 1).

El jaciment Puig d'en Roca III - també anomenat Turó de la Bateria- es troba al promontori situat just davant de l'hospital Trueta de Girona i és, per als estudiosos i amants de la prehistòria gironina, un dels jaciments arqueològics més coneguts i citats, tant en la bibliografia especialitzada com en llibres de divulgació científica.

Tècnicament, el jaciment ve definit per un nombre important d'instruments lítics (a les excavacions dels anys setanta i vuitanta del segle passat se n'hi van recollir més de cinc-cents) que poden ser atribuïts als moments finals del paleolític inferior (el període Axelià o Mode 2).



Figura 1. El 24 de gener de 2007, membres de l'Associació Arqueològica acompanyen a Joan Pluma (regidor d'urbanisme de Girona), a l'arqueòleg Toni Palomo, a altres tècnics de l'ajuntament de Girona i de l'empresa constructora al lloc on han aparegut nous materials arqueològics al Turó de la Bateria o el Puig d'en Roca III.

**CRONOLOGIA DE LA LOCALITZACIÓ I DENÚNCIA DE NOUS MATERIALS
ARQUEOLÒGICS AL TURÓ DE LA BATERIA (ANYS 2006 I 2007)**

2006

- 14/09 Durant el transcurs d'una reunió ordinària a l'antic local de l'A.A.G., Joan Abad, Albert Aulines i Pere Canton comentem les obres de construcció que, des de fa un cert temps, s'estant duent a terme al Turó de la Bateria de Girona. Tenint en compte que aquestes obres s'efectuen just a la base del jaciment prehistòric Puig d'en Roca III (descobert i excavat als anys vuitanta del segle passat) tenim curiositat de saber si apareixen nous materials arqueològics i també d'assebentar-nos si l'administració i els seus tècnics estan fent el seguiment arqueològic que, per llei, li corresponent a un jaciment d'aquestes característiques (catalogat i protegit des de fa més de vint anys). A la vegada, però, ens estranya no haver vist tingut cap notícia al respecte, ja sigui a través de la premsa o bé de companys de professió. És per aquesta raó que decidim que, en els pròxims dies, comprovarem nosaltres mateixos l'estat del jaciment.
- 22/10 Primera prospecció visual a les obres del Turó de la Bateria realitzada per Albert Aulines i la qual comporta la descoberta d'un chopper de quarsita.
- 3/12 Segona prospecció visual realitzada també per Albert Aulines i que li permet localitzar un nou objecte prehistòric: un nucli de pórfir.
- 16/12 Nova prospecció al Turó de la Bateria per part d'Albert Aulines i Pere Canton, prospecció que comporta la descoberta de més materials (un choper i un ascle de quars).
- 20/12 Albert Aulines i Joan Abad realitzem un article d'opinió sobre aquestes recents troballes al Turó de la Bateria. Aquest article, titulat *"El Turó de la Bateria o el Puig d'en Roca III"*, serà publicat al Diari de Girona el 22 de gener de 2007.
- 28/12 Realitzem un informe de 10 pàgines sobre les troballes del Turó de la Bateria. Es tracta d'un informe que pretenem fer arribar al Servei d'Arqueologia de Girona per tal d'informar-los i alertar-los de la necessitat de dur a terme immediatament un seguiment arqueològic al Turó de la Bateria. Finalment, però, decidim no enviar aquest informe al Servei perquè, en els darrers mesos, hem perdut confiança i credibilitat en aquest ens administratiu: per una banda, per la seva escandalosa ineficàcia i irresponsabilitat en el cas del jaciment arqueològic de la Balma de la Xemeneria d'Amer (les múltiples sol·licituds i demandes que hem fet al Servei per resoldre la problemàtica situació d'aquest jaciment no han estat, incomprensiblement, mai respostes) i, per l'altra banda, pel tracte rebut pel mateix Servei l'any 2003 quan vam informar del descobriment, en circumstàncies similars, d'un altre jaciment arqueològic (La Jueria, de Sant Gregori).

CRONOLOGIA DE LA LOCALITZACIÓ I DENÚNCIA DE NOUS MATERIALS ARQUEOLÒGICS AL TURÓ DE LA BATERIA (ANYS 2006 I 2007)

30/12 Albert Aulines i Pere Canton realitzen una nova prospecció al Turó de la Bateria. Apareixen més materials: un chopper de quars i un altre chopper de quarsita

2007

8/01 Enviem al Diari de Girona l'article "*El Turó de la Bateria o el Puig d'en Roca III*". A partir d'aquest moment, Daniel Bonaventura, periodista del Diari de Girona, contrasta la informació de les obres que s'estant duent a terme al Turó de la Bateria amb d'altres agents (l'arqueòleg Eudald Carbonell i els tècnics de l'ajuntament de Girona), el conjunt de la qual li permetrà realitzar la notícia que publicarà al Diari de Girona el dia 20 de gener.

20/01 El Diari de Girona publica, a la pàgina 53, una notícia sobre el Turó de la Bateria, el títol de la qual és: "*Eudald Carbonell demana una prospecció arqueològica al Turó de la Bateria de Girona. Les obres d'urbanització de l'accés nord poden estar destruint restes del Paleolític inferior*".

22/01 El Diari de Girona publica, a la pàgina 24, l'article d'opinió que vam realitzar el 20 de desembre passat i que porta per títol "*El Turó de la Bateria o el Puig d'en Roca III*".

Joan Abad i Albert Aulines acompanyen al periodista Daniel Bonaventura al Turó de la Bateria i li expliquen *in situ* les troballes que s'hi han realitzat i com s'han produït.

23/01 A la portada del Diari de Girona hi apareix aquest titular: "*Troben eines prehistòriques en unes obres sense control arqueològic. Els experts denuncien que la Generalitat i l'Ajuntament havien de protegir el jaciment*". A l'interior del Diari, a la pàgina 47, s'amplia aquesta informació "*Continuen trobant eines prehistòriques a la zona d'obres del Turó de la Bateria. L'Associació Arqueològica de Girona denuncia que no s'hagi fet cap sondeig preventiu*".

24/1 El Diari de Girona publica, a la pàgina 54, una notícia amb el següent titular: "*La Generalitat ordena posar arqueòlegs per supervisar les obres al Turó de la Bateria. Els terrenys de la urbanització consten oficialment com a zona de protecció arqueològica*".

Joan Abad i Albert Aulines acompanyen a Joan Pluma (regidor d'urbanisme de Girona), a l'arqueòleg Toni Palomo i altres tècnics de l'ajuntament de Girona i de l'empresa constructora al Turó de la Bateria. Des d'allí estant els hi expliquem les troballes que hem realitzat i els hi indiquem el lloc on han aparegut.

**CRONOLOGIA DE LA LOCALITZACIÓ I DENÚNCIA DE NOUS MATERIALS
ARQUEOLÒGICS AL TURÓ DE LA BATERIA (ANYS 2006 I 2007)**

25/01 En un dels titulars de la portada del Diari de Girona s'informa que *"L'Ajuntament de Girona atura les obres d'urbanització del Puig d'en Roca. Joan Pluma demana garanties per protegir el jaciment prehistòric"*. I, a l'interior del Diari, a la pàgina 47, s'informa detalladament sobre aquesta notícia: *"L'Ajuntament atura les obres del Turó de la Bateria per protegir el jaciment arqueològic. Joan Pluma fa una visita d'urgència a la zona i contracta l'empresa Arqueolític per elaborar un pla de protecció"*.

El Punt Diari també es fa ressò de les darreres notícies que tenen lloc al Turó de la Bateria: a la pàgina 45 informa que *"El moviment de terres al turó de la Bateria de Girona queda suspès per fer prospeccions arqueològiques. Ahir ja es van acotar zones per fer la recollida de restes prehistòriques"*.

26/1 El Diari de Girona publica una nova notícia sobre el Turó de la Bateria: *"La Carta arqueològica protegeix una àmplia àrea del Puig d'en Roca"*.

29/1 Joan Abad i Albert Aulines publiquen, a la pàgina 25 del Diari de Girona, l'article d'opinió *"Societat civil i arqueologia. El jaciment del Puig d'en Roca"*.

Comença el seguiment arqueològic formal al Turó de la Bateria. A partir d'aquest moment no tenim més notícies per part dels responsables de la intervenció arqueològica.

31/1 Daniel Bonaventura publica a les pàgines de l'editorial del Diari de Girona un article d'opinió titulat *"El Turó de la Bateria"*.

8/02 El Punt Diari publica la notícia *"Carbonell confirma la importància de les prospeccions al Turó de la Bateria. Els resultats de la investigació serviran per enriquir la informació sobre el puig d'en Roca."*

8/05 El bloc de les activitats de l'IPHES (<http://blocs.tinet.cat/blog/el-bloc-de-les-activitats-de-liphes/category/excavacions>) publica una notícia sobre les excavacions realitzades aquests darrers mesos al Turó de la Bateria. La notícia es titula així: *"El Turó de la Bateria va ser un gran proveïdor de matèries primeres pels pobladors de la vall mitjana del Ter fa entre 100.000 i 200.000 anys"*.

9/05 El Punt Diari publica la notícia *"El turó de la Bateria va ser l'armeria i la ferreteria de Girona de fa 100.000 anys. S'ha trobat gran quantitat de material lític que ho demostra"*.

Any 2006: localització de nous materials paleolítics al Turó de la Bateria

Tot i ser un jaciment arqueològic històric (investigat, catalogat i protegit), des de finals dels anys vuitanta del segle passat, el jaciment del Turó de la Bateria no havia proporcionat cap més novetat per a la investigació prehistòrica perquè, per una banda, no s'hi havia dut a terme cap més altra intervenció arqueològica i, de l'altra, perquè l'àrea de terreny on s'emplaça va ser, fins l'any 2006, un sòl no urbanitzable i la vegetació era el paisatge característic d'aquest indret, circumstància que dificultava la localització de més restes arqueològiques, fins i tot també a nivell superficial.

Quan l'any 2006 un part del promonatori -la més pròxima al jaciment històric- es va convertir en sòl urbanitzable i s'hi van començar a realitzar unes obres de construcció era lògic plantejar la hipòtesi que el moviment de terres de les màquines excavadores pogués afectar també a una part del jaciment i provoqués la descoberta de més eines de pedra corresponents al període axelià.

La tasca de comprovar *in situ* aquesta hipòtesi la vam dur a terme des de l'Associació Arqueològica de Girona la tardor de l'any 2006 (veure quadre cronològic) i, efectivament, va suposar la localització de més instruments lítics (de quars, quarsita i pòfir, bàsicament) característics del període axelià (figura 2).

Any 2007: denúncia de les noves troballes i la seva problemàtica administrativa

Qualsevol professional, investigador o afeccionat a la prehistòria gironina i, per tant, amb uns coneixements sobre aquesta temàtica, podia plantejar-se la hipòtesi que unes obres de construcció en un lloc adjacent a un jaciment arqueològic conegut i catalogat molt probablement podrien posar al descobert nous materials arqueològics. Però, qui sí havia de dur a terme obligatòriament (per llei: per això existeix la Llei Cultural del Patrimoni Cultural Català i/o les Cartes Arqueològiques) aquest tipus de plantejament era l'administració competent en matèria de protecció i conservació del patrimoni arqueològic nacional i municipal de Catalunya (el Servei d'Arqueologia de Catalunya i l'Ajuntament de Girona). De manera mecànica i aplicant la legislació vigent, aquestes administracions haurien d'haver previst un seguiment arqueològic al Turó de la Bateria des del primer moment, informats com estaven de les obres constructives que s'anaven a realitzar al Turó de la Bateria (perquè l'atorgació o no de llicències d'obres són competència de les administracions públiques).

Malauradament, però, el seguiment arqueològic, la descoberta i denúncia dels nous materials arqueològics localitzats al Turó de la Bateria no la van dur a terme els tècnics de l'administració -i complint d'aquesta manera la seva tasca de protegir el nostre patrimoni arqueològic- sinó que van ser membres de la nostra entitat alertats per l'avançament de les obres (feia més de mig any que duraven) i pel fet de no tenir cap



Figura 2. Dos choppers de quarsita localitzats per l'Associació Arqueològica de Girona la tardor de l'any 2006 durant les prospeccions realitzades al Turó de la Bateria

notícia (de la premsa o dels companys de professió) que s'estigués duent a terme cap seguiment arqueològic al Turó de la Bateria.

Una vegada descoberts els materials, el desembre del 2006 vam redactar un informe que preteníem fer arribar al Servei d'Arqueologia de Girona per tal d'informar-los i avisar-los de la necessitat de dur a terme immediatament un seguiment arqueològic al Turó de la Bateria. Finalment, però, vam decidir no enviar aquest informe al Servei perquè, en els darrers mesos, havíem perdut confiança i credibilitat en aquest ens administratiu: per una banda, per la seva escandalosa ineficàcia i irresponsabilitat en el cas del jaciment arqueològic de la Balma de la Xemenenia d'Amer (les múltiples sol·licituds i demandes formals que des de l'any 2004 hem fet al Servei per resoldre la problemàtica situació d'aquest jaciment no han estat, incomprensiblement, mai respostes) i, per l'altra banda, pel tracte rebut pel mateix Servei l'any 2003 quan vam informar del descobriment, en circumstàncies similars, d'un altre jaciment arqueològic (La Jueria, de Sant Gregori).

Va ser aleshores (gener de 2007) quan vam decidir denunciar a la premsa les noves descobertes del Turó de la Bateria. El rebombori que es va generar a partir d'aquell moment va ser considerable: titulars, notícies d'una pàgina i articles d'opinió als diaris, declaracions surrealistes per part de l'administració, reunions i visites a corre-cuita al jaciment (veure quadre cronològic).

Tot aquest sobtat rebombori és ben comprensible: el clamorós "oblit" de l'administració de no dur a terme el seguiment arqueològic corresponent -per llei- en un jaciment catalogat, protegit i, també, simbòlic com ho és el Puig d'en Roca, i, a més, situat al bell mig de la ciutat de Girona és, efectivament, un error escandalós. És així de clar, senzill i lamentable, però, no és la primera vegada que succeeix quelcom similar en la investigació arqueològica a casa nostra sinó que, dissortadament, és un fet que es repeteix tot sovint.



*Figura 3. Portada del Diari de Girona.
23 de gener de 2007*

Diari de Girona ■ Dissabte, 20 de gener de 2007

Cultura

PATRIMONI

Eudald Carbonell demana una prospecció arqueològica al Turó de la Bateria de Girona

Les obres d'urbanització de l'accés nord poden estar destruint restes del Paleolític inferior

D.B., Girona

L'arqueòleg Eudald Carbonell, codirector d'Atapuerca, considera necessària una prospecció arqueològica a la zona de l'accés nord de Girona coneguda com el Turó de la Bateria –també anomenada Puig d'en Roca III–, on l'Ajuntament de Girona promou unes obres d'urbanització que l'empresa Xavier Alsina està executant des de fa aproximadament un any.

Els treballs d'obertura d'un gran carrer i el moviment de milers de metres cúbics de terra s'han fet sense cap recerca prèvia, tot i tractar-se d'una zona que, segons Eudald Carbonell, conté un jaciment arqueològic en superfície amb restes d'indústria lítica d'una antiguitat que oscil·la entre els 200.000 i els 500.000 anys.

Preguntat per aquest diari, el regidor d'Urbanisme de Girona, Joan Pluma, ha explicat que les obres es fan amb compliment de tots els requisits legals, i ha assegurat que la Direcció General del Patrimoni de la Generalitat en cap cas ha demanat cap prospecció arqueològica.

Situat davant l'hospital Josep Trueta, el Turó de la Bateria, una de les últimes zones boscoses salvatges que quedava dins la trama urbana de Girona, va

■ **Joan Pluma diu que la Generalitat no ha exigít cap prospecció**



MARC MARTÍ

GRANS MOVIMENTS DE TERRES. Un operari treballant fa uns dies en l'obertura d'un gran carrer.

passar a anomenar-se també Puig d'en Roca III d'ençà que entre els anys 1978 i 1986 s'hi van recollir «més de cinc-centes eines de pedra que van poder ser atribuïdes als moments finals del paleolític inferior», han assegurat Joan Abad i Albert Aulines, membres de l'Associació Arqueològica de Girona.

Les campanyes del 1978 i el 1986 es van realitzar sota la direcció d'Eudald Carbonell. El codirector d'Atapuerca declarava ahir a aquest diari que al Turó

de la Bateria encara queda material: «És un jaciment interessant i, abans d'edificar-hi, s'havia d'haver recollit aquests materials per estudiar-los». Els resultats de les campanyes d'excavacions dels anys setanta i vuitanta es van publicar a la revista de l'Associació Arqueològica de Girona.

Aquelles campanyes de recerca arqueològica van permetre identificar per primera vegada a Catalunya evidències de població humana en el període

més antic de la història: el paleolític inferior. Posteriorment, aquestes evidències s'han descobert en molts altres jaciments arreu del país.

En l'anomenat Turó de la Bateria, els francesos hi van situar els canons durant els setges de Girona. Els futurs usos previstos a la zona són l'hoteler, les oficines i serveis, el sanitari, l'assistencial i també l'allotjament col·lectiu. La Caixa hi construirà 75 pisos «d'allotjament col·lectiu».

Figura 4. Primera notícia a la premsa sobre els nous materials arqueològics descoberts al Turó de la Bateria. Diari de Girona 20 de gener de 2007

PATRIMONI

Continuen trobant eines prehistòriques a la zona d'obres del Turó de la Bateria

L'Associació Arqueològica de Girona denuncia que no s'hagi fet cap sondeig preventiu



DANIEL BONAVENTURA

L'EVIDÈNCIA. Aquestes mostres d'indústria lítica s'han trobat els darrers dies a la zona, però moltes poden haver estat ja destruïdes per les màquines.

D.B., Girona. La sospita que les obres d'urbanització del Turó de la Bateria –situat als accessos nord de Girona, enfront de l'hospital Josep Trueta–, estan destruint un jaciment arqueològic cada vegada pren més força. Membres de l'Associació Arqueològica de Girona han recollit els darrers dies a la zona alguns «*exemplars magnífics*» d'eines de pedra tallades pels primers pobladors de Catalunya, en una etapa històrica que cal situar al final del paleolític inferior, entre 200.000 i 500.000 anys enrere.

L'Ajuntament de Girona promou les obres d'urbanització del Turó de la Bateria, un projecte que executa l'empresa Xavier Alsina i en el qual hi ha implicats diversos sectors socials, des de La Caixa fins al Bisbat.

Les obres van començar fa aproximadament un any i ja han mogut milers de metres cúbics de terra i han traçat àmplies avingudes sense que en cap moment s'hagi fet cap prospecció arqueològica.

L'arqueòleg Albert Aulines, membre de l'Associació Arqueològica de Girona, i Joan Abad, de la mateixa entitat, han denunciat en declaracions a *Diari de Girona* que aquestes obres poden haver destruït parcial-

ment aquest jaciment prehistòric. I el que és més greu, la destrucció pot continuar si no s'actua a temps.

Segons Aulines i Abad, a la zona hi podria haver restes arqueològiques d'altres períodes històrics, ja que el Turó de la Bateria, també conegut com Puig d'en Roca III, és un indret privilegiat per a l'establiment dels humans i podria haver tingut una ocupació continuada.

Sense anar més lluny, els francesos hi van situar canons per bombardejar la Girona assetjada, i algunes restes físiques d'aquesta activitat poden quedar-hi. Al Puig d'en Roca I, situat davant del Turó de la Bateria, a la mateixa cota, als anys cinquanta s'hi va trobar una necròpoli neolítica.

Diari de Girona va poder comprovar ahir en una visita *in situ* com en escassament mitja hora van aparèixer restes òssies i ceràmiques que, segons Aulines i Abad, algun expert hauria d'analitzar.

■ **La Generalitat i l'Ajuntament no han detectat una zona arqueològica**

Per la seva part, l'Ajuntament de Girona assegura que les obres compleixen tots els requisits legals i tenen tots els permisos, i que la Direcció General del Patrimoni de la Generalitat en cap cas ha demanat cap sondeig arqueològic.

Albert Aulines i Joan Abad consideren que la Direcció General del Patrimoni, del Departament de Cultura, hauria de saber que aquesta és una zona arqueològica i també hauria de saber que hi ha un projecte d'obres per poder comunicar als promotors que, prèviament, cal fer un sondeig i una recollida de materials arqueològics.

«Per això hi ha les cartes arqueològiques», diuen Aulines i Abad, i afegeixen que el sondeig i recollida de materials es podia haver fet anticipadament sense ni retardar les obres. Si es vol fer ara caldrà improvisar.

Aulines i Abad han aportat com a proves quatre eines de pedra, trobades els darrers dies a la zona en obres, tallades pels homes en el període aixellà. Hi ha un nucli d'extracció d'ascles, una eina bifacial de quarç i dos xòpers o còdols amb extraccions unificals.

Aquestes eines van ser tallades per grups d'homes anteriors als neandertals. L'home

Heidelbergensis o Antecessor s'establí al cim del turó, des d'on baixava a la llera del Ter per recollir còdols i fabricar eines per escorçar animals i altres treballs. Les eines conservades constitueixen avui un jaciment arqueològic en superfície.

Eudald Carbonell, que també és de l'opinió que cal una campanya per recollir aquest material arqueològic i estudiar-lo (veure l'edició de dissabte de *Diari de Girona*), va ser un dels impulsors a mitjan anys setanta de les campanyes arqueològiques que van permetre recollir unes 500 peces d'indústria lítica al Puig de la Bateria. Part d'aquelles eines van dipositar-se al Museu d'Història de la Ciutat de Girona i avui les conserva el magatzem arqueològic de la Generalitat a Pedret.

Una referència bibliogràfica és l'article publicat l'any 1981 al Butlletí de l'Associació Arqueològica de Girona, número 4, firmat per Santi Serra, Roberto Gutierrez, Eudald Carbonell i Josep Canal. Una altra és el llibre *Girona abans de Girona. Prehistòria*, volum I de la col·lecció Quaderns d'Història de Girona coeditada l'any 1987 per l'Ajuntament i la Diputació de Girona. Els autors són l'Eudald Carbonell i l'Enriqueta Pons.

Figura 5. *Diari de Girona* 23 de gener de 2007. Pàgina 47

Cultura i Espectacles

GIRONA

La Generalitat ordena posar arqueòlegs per supervisar les obres al Turó de la Bateria

Els terrenys de la urbanització consten oficialment com a **zona de protecció arqueològica**

D.B., Girona
El Departament de Cultura de la Generalitat ha demanat a l'empresa Xavier Alsina, SA que supervisi amb arqueòlegs professionals les obres d'urbanització del Turó de la Bateria, també dit Puig d'en Roca III, als accessos nord de Girona.

La petició s'ha produït després que l'Associació Arqueològica de Girona hagi denunciat que les obres poden estar destruint un jaciment arqueològic prehistòric, com han informat les darreres edicions de **Diari de Girona**.

El director dels Serveis de Cultura de la Generalitat a Girona, Josep Quintanas, va explicar ahir que el seguiment arqueològic s'ha de fer «a partir d'ara mateix». Quintanas va mostrar-se convençut que no hi haurà cap problema perquè «*tot-hom està predisposat a col·laborar*».

L'empresa Xavier Alsina, SA haurà de contractar un servei professional d'arqueologia per fer el seguiment de les obres. Els darrers dies encara s'han trobat a la zona eines de pedra tallades pels primers pobladors de Catalunya, fa entre 200.000 i 500.000 anys. Aquestes eines, que les màquines poden destruir, s'han de documentar i conservar per si algun dia cal estudiar-les.

Josep Quintanas ha confirmat que el Turó de la Bateria és una zona de protecció arqueològica i ha dit que així consta en les cartes arqueològiques de què disposa l'Administració.

Aquestes cartes s'han posat a disposició de l'empresa Xavier



DANIEL BONAVENTURA

EINES PREHISTÒRIQUES. Algunes de les pedres tallades pels nostres avantpassats, amb la urbanització al fons.

Alsina per tal que continuï executant les obres però, a partir d'ara, amb supervisió dels arqueòlegs.

Quintanas va assegurar que si en l'autorització de les obres —que es van iniciar fa aproximadament un any—, hi va haver alguna omisió «*no va ser amb mal ànim*».

L'Associació Arqueològica de Girona creu que calen mecanismes de traspàs d'informació entre les administracions per tal d'evitar aquests casos.

■ Pedres que són com escultures gregues

Els membres de l'Associació Arqueològica de Girona Joan Abad i Albert Aulines han assegurat al **Diari de Girona** que, malgrat semblar vulgars pedres trencades, les eines prehistòriques tenen, des del punt de vista cultural, «*la mateixa importància que una escultura grega*». De fet, l'equip d'Eudald Carbonell, actual codirector d'Atapuerca, que als anys setanta va aconseguir demostrar que el Puig d'en

Roca era un jaciment arqueològic prehistòric en superfície, va tenir molts problemes perquè la gent no se'ls prenia seriosament i deien que allò eren simples pedres. El cert és que aquelles pedres, recollides i treballades pels homes prehistòrics, atresoren informació important sobre una etapa de l'evolució humana i parlen de les activitats de cacera i domèstiques dels nostres avantpassats.

Figura 7. Diari de Girona 25 de gener de 2007. Portada

Diari de Girona ■ Dijous, 25 de gener de 2007

Cultura i Espectacles

GIRONA

L'Ajuntament atura les obres del Turó de la Bateria per protegir el jaciment arqueològic

Joan Pluma fa una visita d'urgència a la zona i contracta l'empresa Arqueolitic per elaborar un pla de protecció

D.B., Girona
L'Ajuntament de Girona va aturar dimarts al matí les obres d'urbanització del Turó de la Bateria, situada a l'accés nord de Girona, perquè afecten una zona protegida pel seu interès arqueològic. Les obres, promogudes per l'Ajuntament i que executa l'empresa Xavier Alsina, S.A., van començar fa aproximadament un any i ja han comportat el moviment de molts metres cúbics de terres i l'obertura de diversos vials en una zona on a la dècada dels anys setanta un equip amb l'arqueòleg Eudald Carbonell va localitzar fins a 500 exemplars d'eines de pedra tallades per l'home prehistòric.

Una zona oficialment protegida
Durant el llarg procés burocràtic d'atorgament de permisos per urbanitzar els terrenys, ningú no es va adonar que es tracta d'una zona oficialment protegida. Després que *Diari de Girona* alertés del perill que les obres representen per al patrimoni, l'Ajuntament ha actuat amb rapidesa i n'ha ordenat l'aturada. Membres de l'Associació Arqueològica de Girona van ser els que van comunicar que les obres a l'anomenat Turó de la Bateria –tam-

La Generalitat demana a Joan Abad que entregui les restes trobades

INDÚSTRIA LÍTICA PREHISTÒRICA. Una de les eines de l'home prehistòric, davant uns operaris, dilluns passat.

més, aquesta empresa farà el seguiment de les obres mentre afectin la zona protegida. El primer que farà Arqueolitic és demanar un estudi geològic dels terrenys i acotar l'àrea protegida.

A la zona hi ha un jaciment prehistòric en superfície amb eines de pedra d'una antiguitat que oscil·la entre els 200.000 i els 500.000 anys, però també hi podria haver restes del Neolític, potser també ibèriques i d'altres períodes històrics no tan reculats en el temps. El turó podria haver tingut una ocupació humana continuada. Els francesos hi van establir canons per bombardejar la Girona assetjada.

Joan Pluma va visitar ahir a la tarda les obres acompanyat de l'arqueòleg Antoni Palomo, un dels constructors, un arquitecte i, entre altres, els membres de l'Associació Arqueològica de Girona Joan Abad i Albert Aulines.

D'altra banda, els serveis d'Arqueologia de la Generalitat a Girona es van posar ahir al matí en contacte amb Joan Abad i Albert Aulines per demanar-los que entreguin les eines de pedra prehistòriques que aquests darrers dies han recollit a la zona per tal de demostrar el seu interès científic.

Abad i Aulines van explicar ahir a *Diari de Girona* que entregaran immediatament les pedres, entre les quals hi ha un nucli d'extracció d'ascles, una eina bifacial de quars, i dos xòpers o còdols amb extraccions unifacials.

La zona de més alt valor arqueològic, que correspon amb la part més alta del turó. No obstant això, el recinte que la carta arqueològica delimita com a zona de protecció si que ha estat parcialment afectat. Segons el regidor, però, la zona protegida afectada ha rebut aportació de terres, de manera que les possibles restes de valor arqueològic que hi pugui haver no han estat destruïdes ni desplaçades, sinó simplement enterrades, de manera que en un futur sempre s'hi podrà accedir.

L'Ajuntament ha contractat l'empresa Arqueolitic, dirigida per l'arqueòleg Antoni Palomo, per tal que elabori un informe per conèixer amb exactitud quina és la zona a protegir i quines característiques té. A més a

Figura 8. Diari de Girona 25 de gener de 2007. Pàgina 47

EL PUNT | Dijous, 25 de gener del 2007

CULTURA - ESPECTACLES



Una imatge de la zona en obres, al turó de la Bateria, que ahir els arqueòlegs van inspeccionar. / EUDALD PICAS

El moviment de terres al turó de la Bateria de Girona queda suspès per fer prospeccions arqueològiques

Ahir ja es van acotar zones per fer la recollida de restes prehistòriques

DANI CHICANO / Girona

● El primer tinent d'alcalde i regidor d'Urbanisme, Joan Pluma, va confirmar ahir que l'Ajuntament havia fet aturar els moviments de terres de les

obres que es fan a l'anomenat turó de la Bateria, a la sortida nord de Girona, i que havien demanat a Cultura de la Generalitat que acotés les zones en què hi ha probabilitats de trobar

restes arqueològiques. El jaciment sobre el qual s'han començat a fer les obres estava documentat, s'hi havien fet excavacions i s'havia designat com a puig d'en Roca III.

El material trobat en les excavacions fetes a finals del setanta i principis dels vuitanta pertanyia a la indústria lítica i consistia en còdols tallats, fragments i esclats. L'arqueòleg Eudald Carbonell, que va dirigir aquelles excavacions, va ratificar que es tracta d'un jaciment en superfície que conté restes d'aquest tipus d'indústria d'una antiguitat de 200.000 a 500.000 anys. Carbonell va explicar que hauria calgut fer prospeccions arqueològiques abans de fer les obres: «És una qüestió òbvia i hauria

d'estar normalitzat que, quan es fan intervencions d'aquest tipus en llocs en què tothom sap que hi ha restes, s'haurien de fer prospeccions arqueològiques i recollir el material que hi pugui haver.» Carbonell va explicar que les excavacions que van fer van demostrar l'existència d'aquest jaciment, i que una vegada descobert ho van «remarcar» i van fer les fitxes oportunes. L'eminent arqueòleg afirma que ara caldria recollir el material que hi ha i fer un seguiment de les obres per veure si surt material dife-

rent del que s'ha extret fins ara que porti dades noves.

Joan Pluma va explicar ahir que, quan el director dels serveis territorials de Cultura a Girona, Josep Quintanas, li va notificar el que passava, va posar-se en contacte amb l'empresa que fa les obres, Xavier Alsina, i va fer aturar els moviments de terres. Pluma també va demanar a Cultura que acotés les zones en què hi havia probabilitats de localitzar restes i ahir mateix els arqueòlegs ja van començar a treballar-hi. Pluma va remarcar que no s'han aturat les

obres, només els moviments de terres, i que creu que l'afectació al jaciment no ha estat greu.

Per la seva banda, Josep Quintanas va explicar ahir que havien requerit a Albert Aulines, de l'Associació Arqueològica de Girona, que els fes arribar les restes localitzades els últims dies provinents de la zona. Josep Quintanas també va explicar que entén que en l'actuació no hi ha hagut «cap actitud lesiva», tot i que lamenta que no s'hagi pogut actuar sobre el jaciment des del primer moment.

Figura 9. El Punt Diari 25 de gener de 2007. Pàgina 45

El cas del Turó de la Bateria del 2006 i 2007: patrimoni, arqueologia i societat civil

El Turó de la Bateria ha posat de manifest, una vegada més, l'incumpliment legislatiu per part de les administracions públiques que tenen responsabilitat en matèria de patrimoni arqueològic al nostre país. I, de l'altra, també ha posat de manifest la desconexió entre l'administració, el patrimoni, l'arqueologia i societat civil.

D'acord amb el que dicatamina el *Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic* l'administració hauria hagut d'actuar en temps d'antelació suficient per preveure la troballa de restes arqueològiques en una àrea reconeguda, declarada, catalogada i protegida com a arqueològica. L'incumpliment d'aquest precepte legal va comportar que, una vegada es fes públic la descoberta de materials arqueològics al Turó de la Bateria, es generés al llarg del 2007 una situació ridícula i d'estrés que es podria haver evitat si les administracions haguessin actuat degudament.

Per la nostra part, nosaltres hauríem volgut denunciar la descoberta dels nous materials del Turó de la Bateria directament al Servei d'Arqueologia i no a la premsa. Però, la nostra experiència personal ens va permetre observar que seria una via estèril, tenint en compte la irregular manera que actua el Servei d'Arqueologia. Ens explicarem: els darrers tres anys hem tingut dos afers amb el Sevei d'Arqueologia que ens han fet perdre la seva confiança. El

primer és el de la Balma de la Xemeneia: a dia d'avui, després d'haver enviat més de trenta cartes al Servei d'Arqueologia perquè resolgui la situació d'aquest jaciment, encara no hem rebut cap –cap!– resposta. Increïble, però, a més a més, vulnera flagrantment el compliment de la legislació vigent. El segon: el tracte rebut pel Servei d'Arqueologia quan vam localitzar, l'any 2002, el jaciment paleolític de La Jueria (Sant Gregori).

Aquests dos precedents ens van portar a l'argument que si els nostres drets i deures en matèria de patrimoni arqueològic han estat impunament vulnerats - en el cas de la Balma de la Xemeneia, durant més de tres anys, i també en el cas de La Jueria- , perquè hauria de ser diferent ara en el cas del Turó de la Bateria?



Figura 10. 24 de gener de 2007. Membres de l'Associació Arqueològica de Girona mostrem el jaciment del Turó de la Bateria a representants de l'administració pública

La nostra opinió sobre la descoberta i denúncia dels nous materials localitzats al Turó de la Bateria i el rebombori que es va generar aquells dies la vam exposar en un article d'opinió titulat "*Societat civil i arqueologia. El jaciment del Puig d'en Roca*" que va ser publicat el 29 de gener al Diari de Girona (veure quadre cronològic). Aquest article el reproduïm també en aquest *Quadern de treball número 15 en Bloc III. Activitats i Estudis*.

En definitiva, el Turó de la Bateria ha posat de manifest també la desconexió total entre el món professional i la societat civil. El jaciment arqueològic va ser descobert per una entitat no professional i, gràcies a les seves constants prospeccions, uns mesos més tard professionals de l'arqueologia van poder-ne treure un rendiment econòmic i científic. Per això pensem que, com a mínim, les administracions públiques haurien de respectar i valora les aportacions d'aquests sectors socials afeccionats a l'arqueologia, però no professinoals, i no emetre documents amenaçadors com el que nosaltres vam rebre el dia 24 de gener. És a dir, haurien de potenciar i millorar la seva relació amb una actitud recíproca permetent, a tall d'exemple, la vista del jaciment descobert pels afeccionats o mostrant els materials arqueològics localitzats durant l'excavació.

Al nostre entendre, els fets i els actes de les administracions públiques s'han de correspondre -tal com sovint prediquen i presumeixen- amb les lleis que elles mateixes dictaminen i, sobretot, han d'estar al servei de les persones



Figura 11. Visita al Turó de la Bateria a l'inici de les excavacions arqueològiques d'urgència.
13 de febrer de 2007

Figura 12. Excavacions arqueològiques al Turó de la Bateria la primera del 2007.

Font:

<http://blocs.tinet.cat/blog/el-blog-de-les-activitats-de-liphes/category/excavation>



JOAN Abad i Arbussé i ALBERT Aulines i Valenti*

SOCIETAT CIVIL I ARQUEOLOGIA

Una vegada més hem pogut observar com els organismes oficials són els últims en saber què passa al món. L'Administració ha actuat tard i malament. Ara tot són presses i corredisses i els afectats directament per la inoperància administrativa hauran de fer front a l'aturada d'obres *sine die*, fins que els mateixos que no han actuat correctament autoritzin a les empreses implicades la continuació dels treballs d'edificació. Burocràcia pura i dura, el pitjor de tot. Un càstig bíblic. Una tortura innecessària. En aquestes empreses, el fet que els aturin les obres els significa un greu perjudici econòmic, i en això, nosaltres no hi estem d'acord. El costós d'aquesta aturada, i d'altres que puguin venir més endavant, sempre, els hauria d'assumir la societat solidàriament. En aquest cas, l'Ajuntament de Girona. Els ciutadans que formem part d'aquest municipi, tan ric en Patrimoni, no podem obligar les empreses constructores a fer front a una despesa extra, no computada en els seus pressupostos. És per això que quan apareixen restes arqueològiques en un buidament de terres, la majoria de vegades aquestes acaben en un abocador de residus sòlids. No hi ha restes arqueològiques, no hi ha cap jaciment. Tampoc no hi ha cap arqueòleg que n'inspeccioni els treballs, cosa que seria lògica i necessària. El problema s'extirpa de soca-rel i així tothom s'estalvia problemes. La consigna als obrers i maquinistes que treballen en la construcció és molt clara: si apareix alguna cosa que ningú no digui res.

Fa deu anys que la febre constructora a les demarcacions de Girona, Salt i Sarrià ha arribat fins als punt d'exaurir els terrenys habilitats per aquesta finalitat. En tot aquest temps, únicament tenim constància d'unes poques troballes arqueològiques, una d'elles, fortuïta: el jaciment paleolític del Camí dels Carlins (Salt), localitzat per Pere Cantón, company de l'Associació Arqueològica de Girona. Se'n va fer una exposició pública al Museu de l'Aigua de Salt. Els habitants de la vila saltenca van saber que l'habitació humana en el seu municipi arrenca 300.000 anys abans d'ara, que no és poc. Les altres dues s'integren en allò que ja és sabut i que en

El jaciment del Puig d'en Roca

L'Administració ha actuat tard i malament. Ara tot són presses i corredisses i els afectats hauran de fer front a l'aturada de les obres



DANIEL BONAVENTURA

PUIG D'EN ROCA. L'Ajuntament ha aturat les obres del Turó de la Bateria per protegir el jaciment arqueològic.

qualsevol moment es pot donar, atès que històricament se sap que són llocs sensibles a contenir restes arqueològiques. Una petita necròpolis romana al Pla de l'Horta (Sarrià de Ter), associada probablement a la casa que «dorm» de fa anys sota una pista de futbol o bàsquet i ara, els pocs útils recollits a les rases efectuades en la construcció de carrers al Puig d'en Roca III o Turó de la Bateria (Girona).

S'han mogut, en aquests deu anys, centenars de milers de metres cúbics de terra. Milions, probablement. S'ha perforat i buidat el subsòl amb una persistència malaltissa, com mai s'havia fet fins ara. Edificis vells, a terra. Al seu lloc, nous habitatges. Una gran especulació immobiliària. Tot això s'ha fet sense cap control arqueològic. Pàgines i pàgines de la nostra història recent, i remota, omplen els abocadors de residus sòlids urbans. Quan arqueòlegs del futur els excavin al·lucinaran.

Des de la nostra entitat, amb més de trenta-cinc anys



DANIEL BONAVENTURA

SALT. El Museu de l'Aigua va exposar les restes trobades al Camí dels Carlins.

d'història, hem pogut col·laborar en la reconstrucció del passat remot de la nostra història: el període paleolític. Des de les primeres troballes al Puig d'en Roca, als anys setanta del segle XX, passant pels jaciments de la comarca de la Selva, el Cau del

Duc de Torroella de Montgrí i nombrosos jaciments a la comarca del Pla de l'Estant, entre ells l'emplaçament neolític de La Draga, salvat de la devastació que va provocar l'olimpisme en aquest sector, ran de l'estany de Banyoles.

Si no hagués estat per la nostra puntual intervenció, probablement aquest lloc emblemàtic ara mateix no seria conegut, ni la feina que hi duu ha terme Arqueolític, l'empresa que dirigeix l'arqueòleg Toni Palomo. És per això que la finalitat de la nostra entitat, que actua sense afany de lucre, és tan necessària. I és per això, també, que demanem a l'Administració que actuï i que legisli sobre aquest tema.

La classe política continuament parla de «la nostra història». Recordo un eslogan que va fer furor a l'època de Jordi Pujol: «Qui perd els orígens, perd la identitat». Hi estem totalment d'acord, però encara ens preguntem a quins «orígens» feia referència la tan ben trobada frase. Una cosa és certa: Catalunya és i ha estat sempre un lloc de pas. La suma de totes les cultures que s'han instal·lat a casa nostra: és el que som. Des del paleolític inferior fins al dia d'avui. Aquests són els nostres orígens i són els que conformen la nostra identitat. Qualsevol agressió al nostre patrimoni és imperdonable.

Les empreses constructores i el Departament de Cultura haurien de treballar col·laborant plegats. I quan aparegués una de les nostres pàgines de la història colgada sota uns quants metres o centímetres de terra, al constructor, això no li hauria de significar un problema econòmic. El cost l'hauria d'assumir l'Administració i fer-ho de tal manera que fos un procediment molt àgil.

De la mateixa manera que els geòlegs intervenen directament en la inspecció del subsòl, per tal d'assegurar que els fonaments dels edificis seran segurs, de la mateixa manera els arqueòlegs també hi haurien d'intervenir, garantint que al lloc on s'ha de construir un edifici o passar una carretera, conté les restes d'una de les pàgines del llibre de la nostra Història i que s'ha d'estudiar i documentar, i, si pot ser, preservar, quan això passi, definitivament ens podem considerar un país civilitzat. Mentrestant, grans discursos, molts departaments plens a vessar de funcionaris i molts sopars de duro.

*Associació arqueològica de Girona.
mcabad@cdgjr.com



Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Àrea de Coneixement i Recerca

Sr. Albert Aulines Valentí
C/ Bruc, 8
17800 OLOT



Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
ST de Girona

Núm. 0392S

Data 24 GEN. 2007 Hora 15:06

Registre de sortida *Ma*

Ref.: 437 K127

Senyor,

No havent-se donat compliment a les disposicions de l'article 22 i següents del Decret 78/2002, del Reglament de protecció de patrimoni arqueològic i paleontològic, per manca de comunicació de la troballa, requerim el lliurament immediat als Serveis d'Atenció als Museus (Pedret-Girona) del materials arqueològics recollits o extrets arran de les obres que es duen a terme a l'indret conegut com a Turó de la Bateria, de Girona. Us recordem que no fer-ho constitueix una infracció administrativa.

La cap de l'Àrea de Coneixement i Recerca

Gemma Hernández Herrero

Girona, 24 de gener de 2007

25 de gener de 2007

Maite Mascort

Subdirecció General del Patrimoni Cultural
C de la Portaferriassa, 1 (Palau Moja)
08002 BARCELONA

	Generalitat de Catalunya Departament de Cultura, ST de Girona
Num. 0392E	
Data 25 GEN. 2007 Hora 9:46	
Registre d'entrada 186	

Sra. Mascort:

A través d'aquesta carta registrada li faig entrega dels materials arqueològics pertanyents al paleolític inferior que hem localitzat i recollit durant la tardor de 2006 al jaciment arqueològic -catalogat i històric- conegut com **El Puig d'en Roca III** o Turó de la Bateria (municipi de Girona) perquè d'aquesta manera siguin dipositats, tal com estableix la legislació vigent en matèria de patrimoni arqueològic del nostre país, a la seu del Servei d'Arqueologia de Girona-Pedret.

El total d'objectes arqueològics són quatre peces (dues de quarsita, una de quars i una altra de pòrfir), de les quals li adjunto una il·lustració en una fulla apartat.

Ahir al migdia vaig mantenir una trucada telefònica amb vostè i durant la qual acordar que avui dia 25 de gener entregaria al Servei d'Arqueologia de Girona els materials arqueològics d'El Puig d'en Roca III. A través de la present carta, per tant, faig efectiva i queda formalitzada aquest entrega de materials.

Fa dos anys que m'adreço formalment -tal com estableix la legislació vigent- al Servei d'Arqueologia de Girona i el de Barcelona per tal que ens ajudi a busca una solució a l'actual situació del jaciment arqueològic **Balma de la Xemeneia (Amer)**. Els hi he fet arribar més de vint documents registrats, entre dossiers, projectes, permisos, etcètera, i, a dia d'avui, no he obtingut cap -cap!- resposta formal.

La meva intenció i desig hauria estat comunicar immediatament la notícia de les troballes d'El Puig d'en Roca III al Servei d'Arqueologia de Girona mentre aquestes s'anaven produint.

Malgrat això, però, no he pogut notificar al Servei aquestes troballes perquè, com he dit, ja fa dos anys que aquesta institució pública mai em contesta i sempre ignora i s'inhibeix completament de la responsabilitat administrativa de respondre'm les cartes registrades que li he fet arribar sobre, la també qüestió d'ordre patrimonial, el jaciment Balma de la Xemeneia.

Aprofito l'ocasió per fer-li saber que hem acabat de preparar un dossier que pròximament enregistrarem i farem arribar a la seu del Síndic de Greuges de Catalunya Barcelona. En aquest dossier exposem una queixa pel mutisme institucional davant les reiterades sol·licituds que hem formulat al Servei d'Arqueologia de Catalunya per tal de resoldre l'actual situació jurídic-patrimonial de la Balma de la Xemeneia

Sense res més, aprofito per saludar-la atentament

Albert Aulines i Valentí

Arqueòleg

Responsable dels treballs arqueològics a la Balma de la Xemeneia

Telèfon: 610 643 777

12 de febrer de 2007

Gemma Hernández

Àrea de Coneixement i Recerca

Subdirecció General del Patrimoni Cultural

C de la Portaferrissa, 1 (Palau Moja)

08002 BARCELONA

Generalitat de Catalunya	
Departament de Cultura	
i Mitjans de Comunicació	
Serveis Territorials a Girona	
Data	12 FEB. 2007
Hora	9:43
Núm.	0392E
Registre d'entrada	342

Sra. Cap de l'Àrea de Coneixement i Recerca

Hem rebut el document que porta el número de registre 119 i que vostè ens ha fet arribat, en data de 24 de gener de 2007, a través del correu ordinari.

Li fem saber que el passat 25 de gener vam lliurar als Serveis d'Atenció als Museus (Pedret-Girona) els materials del **Turó de la Bateria** o el **El Puig d'en Roca III** que vostè ens requereix en aquesta carta. El número de registre corresponen a aquesta lliurament de materials és el següent:

"Departament de Cultura, 25 de gener de 2007, registre número 187"

Aprofitem l'ocasió per transmetre-li les següents opinions sobre aquest recent cas d'El Puig d'en Roca III així com del jaciment **Balma de la Xemeneia** (Amer, La Selva):

1. Celebrem que, una vegada hagi tingut notícia de la troballa de materials arqueològics al Turó de la Bateria, el Servei d'Arqueologia de Catalunya hagi actuat de la manera que ho ha fet, és a dir, que s'hagi posat ràpidament en contacte amb nosaltres a través d'una carta per demanar-nos el lliurament immediat dels materials arqueològics localitzats.

D'aquesta manera, el Servei d'Arqueologia ha actuat d'acord amb el compliment de la legislació vigent sobre el patrimoni arqueològic al nostre país i, per tant, és un bon símptoma del funcionament de les administracions públiques respecte el nostre patrimoni arqueològic.

2. Però, per altra banda, lamentem i encara no podem entendre perquè el Servei d'Arqueologia de Catalunya no actua administrativament de la mateixa manera davant d'un cas que també forma part del patrimoni arqueològic del nostre país: la **Balma de la Xemeneia**.

És un fet incontestable que, d'acord amb el compliment de legislació vigent sobre el patrimoni arqueològic al nostre país, el Servei d'Arqueologia també hauria i ha d'actuar de la mateixa manera amb el cas de la Balma de la Xemeneia.

Per tant, el cas de la Balma de la Xemeneia posa en evidència –i de manera escandalosa– que les nostres administracions públiques que tenen responsabilitat en matèria de patrimoni arqueològic no són prou operatives ni funcionen sempre de forma regular o amb una unanimitat de criteris, la qual cosa ens té totalment desorientats a l'hora de poder continuar duent a terme tasques arqueològiques.

D'altra banda, li faig saber que el passat 31 de gener de 2007 ens vam desplaçar fins a Barcelona per tal de registrar formalment una queixa al Síndic de Greuges de Catalunya sobre l'escandalós mutisme institucional en el tema de la Balma de la Xemeneia. El document és:

“Síndic de Greuges, 31 de gener de 2007, registre número 1869”

Ràpidament, el Síndic de Greuges ens va fer arribar una carta en la qual ens comentava que *“tan aviat com haurem estudiat el cas que ens plantegeu, us informarem puntualment de les nostres gestions”*. El document és:

“Síndic de Greuges, 31 de gener de 2007, registre número 1914”

Sense res més, aprofito per saludar-la atentament

Albert Aulines i Valenti

Arqueòleg

Responsable dels treballs arqueològics a la Balma de la Xemeneia

Telèfon: 610 643 777